

ඉන්දුනීසියාවේ බෝරෝබූදුර් වෛත්‍යයේ ශිල්පීය තාක්ෂණය 21 වැනි සියවසට අදාළ කරගතහැකි අයුරු

පූජ්‍ය කඩිංගල හේමසිරි හිමි, පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

ලොව සිවු වැනි විශාලතම රජය ලෙස සැලකෙන ඉන්දුනීසියාව වැඩි ම මුස්ලිම් ජනගහනයක් වෙසෙන රාජ්‍යය ද වේ. මෙම රාජ්‍යයෙහි පවත්නා අතිශ්‍රේෂ්ඨ නිර්මාණ අතරට ලොව පුදුම හතෙන් එකක් ලෙස සැලකෙන බෝරෝබූදුර් වෛත්‍යය බෞද්ධ කලා කරුවාගේ අද්විතීයීය නිර්මාණ ශක්තිය ප්‍රකට කරයි. එම බෝරෝබූදුර් වෛත්‍යයේ භාවිත කර ඇති ශිල්පීය ක්‍රම අධ්‍යයනය කරමින් 21 වැනි සියවසේ තාක්ෂණයට අදාළ කර ගතහැකි බව පෙන්වා දෙමින් විවරණයක් සැපයීම මෙම පර්යේෂණයේ අපේක්ෂිත අරමුණ යි.

ක්‍රි.ව. 732-900 අතර කාලයේ ජාවාහි පාලනය කළ සීලේන්ද්‍ර රාජවංශයට අයත් පාලකයෙකු විසින් ක්‍රි.ව. 850 දී පමණ ඉදිකළ නිර්මාණයක් ලෙස බෝරෝබූදුර් වෛත්‍ය සැලකේ. එය නිර්මාණය කළ විස්මිත කලාකරුවා කවුරුන්ද යන්න පිළිබඳ කිසිදු ලේඛනයක සඳහන් නොවේ.

මෙම වෛත්‍යයේ පහළ සිට ඉහළට කොටස් නවයක් දැකිය හැකිය. ආරම්භයේ පදනමකුත් අනතුරුව කොටස් පහකින් යුත් සම සතරැස් ආකාර කොටසකුත් ඉන් අනතුරුව වක්‍රාකාර පේළි තුනකින් යුත් කොටසක් ද අවසානයේ අතිවිශාල වෛත්‍යයක් ද දැකිය හැකිය. මෙහි බුද්ධ ප්‍රතිමා 504 ක් සහ සෙසු වාමන රූප 2762 ක් වේ. ප්‍රධාන ස්තූපය පිහිටි කොටසේ අනෙකුත් අවශේෂ ස්තූප නිර්මාණය කර ඇති අතර ඒවායෙහි අභ්‍යන්තරයෙහි බුද්ධ ප්‍රතිමා 72 ක් වේ. එසේ ම කැටයම් කරන ලද ශෛලමය කොටස්වල බුද්ධ චරිතයේ විවිධ අවස්ථා නිර්මාණය කර ඇත. ස්තූපයේ වාමන රූප මගින් කථාපුවත් 1460 ක් පමණ මූර්තිමත් කර ඇතැයි දැනට ගණන් බලා ඇත.

බුදුදහමේ ඇතුළත් ලෝක විෂය පිළිබඳ විග්‍රහය (කාම, රූප, අරූප) මූර්තිමත් කරන මෙම බෝරෝබූදුර් ස්මාරකමය වෛත්‍යයේ පදනමේ සිට ඉහළට දක්වා විහිදී ඇති ශිල්පීය තාක්ෂණය 21 වැනි සියවසේ වෙසෙන කලා කරුවාද මවිතයට පත්කරයි. වසර ගණනාවක් පුරා නොනැසී පවත්නා එම ශිල්පීය තාක්ෂණය අධ්‍යයනය කරමින් බෝරෝබූදුර් වෛත්‍යය පිළිබඳ විවරණයක් සැපයීම මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙන් සිදු කෙරේ.